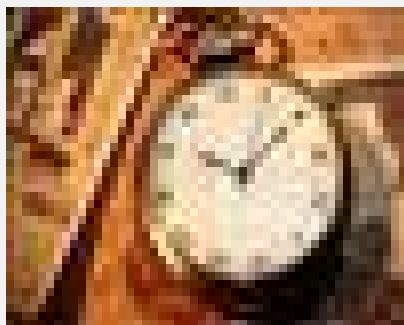

سه شنبه 9 خرداد 1396 - 4 رمضان 1438 - 30 می 2017

ورود قوای استعماری انگلیس به سرزمین اسلامی عراق (1293 ش)...

ورود قوای استعماری انگلیس به سرزمین اسلامی عراق (1293 ش)

همزمان با گسترش آتش جنگ جهانی اول به نواحی شرقی اروپا، انگلستان، در سال 1293 ش برابر با 1914 م به امپراتوری عثمانی اعلان جنگ داد و پس از چند روز تصمیم به اشغال شهر بصره در جنوب عراق گرفت. چون اهالی بصره از این موضوع مطلع شدند، سخت به هراس افتادند و از علما کمک گرفتند. علمای آگاه به زمان نیز این بار چون همیشه، استراتژی مناسبی اتخاذ کردند و به ندای مظلومانه مردم بصره پاسخ مثبت دادند. آنان از يك سو فتوا بر وجوب دفاع دادند و از سویی دیگر، مردم را به مبارزه و پیکار علیه نیروهای متجاوز انگلیسی تحریک و تشویق کردند. خود نیز پیشاپیش مجاهدان و عشایر، به طرف میادین نبرد حرکت کردند و رهبری امت را در صحنه؛ های جنگ بر عهده گرفتند. این جریان؛ ها سرانجام به انقلاب مشهور سال 1920 م برابر با 1299 ش عراق علیه نیروهای انگلستان، منجر شد. این انقلاب هرچند به پیروزی کامل بر دشمن اشغالگر نیانجامید ولی قدرت و نفوذ روحانیان شیعه در میان اقشار مختلف مردم را به همگان نشان داد و بار دیگر پیروی ملت را از مراجع معظم تقلید آشکار ساخت.

درگذشت "ناظم الاطباء" پزشک و لغت‌شناس ایرانی (1303 ش)

میرزا علی اکبر خان نفیسی ملقب به ناظم الاطباء کرمانی در حدود سال 1336 ش (1263 ق) در کرمان به دنیا آمد. او پس از پایان تحصیلات مقدماتی، به فراگیری علوم دینی چون حکمت الهی و فلسفه روی آورد و در مدرسه دارالفنون تهران، طب را آموخت. ناظم الاطباء پس از پایان تحصیلات، نخستین بیمارستان جدید در ایران را تأسیس کرد و در مجلس حفظ الصّحه (حفظ تندرستی) متشکل از پزشکان معروف شهر حضور داشت. وی در سال 1261 ش (1298) دومین بیمارستان با سبک جدید را در مشهد بنیان نهاد و از 1271 ش، از طبای ناصرالدین شاه و مظفرالدین شاه فاجار شد. علی اکبر نفیسی علاوه بر طبابت به نگارش کتاب همت می‌ورزید و آثاری را نیز پدید آورد. آثار ناظم؛ الاطباء در طب شامل مجموعه کتاب؛ های سودمندی است که توسط او تألیف و یا از منابع خارجی ترجمه شده است. ناظم الاطباء در گردآوری واژه؛ های زبان فارسی نیز سعی بسیار مبذول داشت و آثار ارزشمندی به وجود آورد که مهمترین اثر او در این زمینه، فرهنگ نفیسی در پنج جلد است که مدت 25 سال از عمر خود را صرف گردآوری و تحریر آن کرد. ناظم الاطباء کرمانی سرانجام در 9 خرداد 1303 ش در 77 سالگی درگذشت.

رحلت فقیه اصولی آیت الله؛ سیدمحمدباقر قاضی طباطبائی (1326 ش)

آیت الله؛ حاج سیدمحمدباقر قاضی طباطبائی تبریزی در سال 1248 ش (1285 ق) در تبریز به دنیا آمد و مبادی فقه و اصول و کلام و معقول را از علمای زادگاهش فرا گرفت. وی سپس برای تکمیل تحصیلاتش، در سال 1269 ش راهی عتبات عالیات گردید و در محضر میرزای بزرگ شیرازی در سامرا حضور یافت. آیت الله؛ قاضی پس از آن رهسپار نجف شد و در درس خارج آیات عظام؛ میرزا حبیب الله؛ رشتی، ملا محمد فاضل شراپایی، محمد باقر اصطهباناتی و ملا اسماعیل قزاقی شرکت جست. وی همچنین در درس اخلاق آخوند ملا حسینقلی همدانی حاضر شد و به مدارج والای اخلاقی و علمی دست یافت. این عالم ربانی پس از مدتی که در تبریز اقامت گزید، بار دیگر در حوزه علمیه نجف حاضر شد و در درس آیات عظام؛ سید محمدکاظم یزدی و شیخ الشریعه اصفهانی حضور یافت. آیت الله؛ قاضی سرانجام پس از سیزده سال اقامت در نجف و اخذ اجازه اجتهاد از علامه سید محمدکاظم یزدی و فاضل شراپایی و اجازه روایت از سید ابوالحسن اصفهانی، به تبریز مراجعت نمود و از آن پس به مدت بیش از چهل سال به درس و بحث و تألیف و تدریس همت گماشت. از این عالم ربانی تألیفات متعددی بر جای مانده که مخزن الفوائد فی حاشیه الفرائد، حاشیه بر فصول الاصول و نیز تقریرات اساتیدش؛ میرزای رشتی، علامه یزدی و شیخ الشریعه اصفهانی از آن جمله؛ اند. این فقیه و مجتهد امامی، سرانجام پس از عمری سرشار از علم و معنویت، در نهم خرداد 1326 ش برابر با دهم رجب 1366 ق چشم از جهان فرو بست و در تبریز به خاک سپرده شد. این عالم بزرگوار، پدر اولین شهید محراب آیت الله؛ سیدمحمدعلی قاضی طباطبائی می؛ باشد.

کشف "چشمه نقطه ای" در کهکشان راه شیری (1371 ش)

دکتر جلال صمیمی، محقق و استاد دانشگاه صنعتی شریف تهران، پس از بیست سال تحقیق درباره کهکشان راه شیری و آزمایش در مورد تابش اشعه گاما، موفق به کشف پنج چشمه گاما در مرکز این کهکشان شد. دکتر جلال صمیمی متولد سال 1319 در شهرستان زابل و دارای مدرک دکترای رشته فیزیک است. او پس از مطالعات و تحقیقات گسترده، آزمایش؛ های مکرر خود را در زمینه امولوسیون هسته؛ ای انجام داد و سرانجام موفق به این کشف مهم شد.

درگذشت "فرانسوا وُلتر" فیلسوف و نویسنده مشهور فرانسوی (1778 م)

فرانسوا ماری آروئه معروف به ولتر، نویسنده نام‌< rlm>؛ آور فرانسوی در 21 نوامبر 1694م در پاریس به دنیا آمد. وی در محیطی تحصیلات خود را ادامه داد که آزادی اندیشه تا قعر لذات جسمانی مجاز شمرده می‌< rlm>شد. با این حال وی ذوق ادبی خود را در سرودن هجویاتی علیه برخی مقامات حکومت به کار گرفت و به همین علت به زندان افتاد. هرچند ولتر پس از یازده ماه زندان بر اثر کوشش دوستانش آزاد شد اما در استحکام و مقاومت روحی وی خللی ایجاد نگردید و باز کار را شروع کرد و در نتیجه برای بار دوم به زندان افتاد. با این حال آزادی وی از زندان برابر با تبعید او از فرانسه گردید و ولتر راهی انگلستان شد. او سالیانی در انگلستان اقامت گزید و پس از مطالعه و آشنایی با برخی متفکران آن سامان، در گوشه‌< rlm>ای به انتشار آثار خود پرداخت. ولتر در آثار خود، انسان را به تامل و تردید و سنجش می‌< rlm>کنشاند. خرافات و موهومات را خوار می‌< rlm>شمرّد و واعظان یاوه‌< rlm>گو و متشرعان نادرست را به باد مسخره می‌< rlm>گیرد. او ظلم و قساوت و تبعیض را ردّیلت می‌< rlm>دانست و حکومت جور و اجحاف را منشأ مفاسد اخلاقی می‌< rlm>شمرد. ولتر با زبردستی و ظرافت تمام توانسته است با گرداندن کلام از صورتی به صورت دیگر، طنز آمیزترین تاثیر را به نوشته‌< rlm>های خود بدهد. تعبیرات وی همیشه شیرین و ماهرانه و بی‌< rlm>تکلف است. به همان اندازه که اثر قلمش نوربخش است، طنزهایش ویران‌< rlm>گر است. هم‌< rlm>چنین ایجاز و وضوح، خصوصیتی است که در همه نوشته‌< rlm>های او وجود دارد. مذهب واقعی او تقوایی آمیخته با وجدان و براساس اغماض مذهبی بود. وی به امور ماوراء الطبیعه، جز به قدرت الهی به چیزی عقیده نداشت و مذهب کاتولیک را سدی برای تجلی روح بشر می‌< rlm>پنداشت. ولتر که به آزادی اندیشه و بیان و اصول حقوق انسانی پای‌< rlm>بند بود، مصلح و پیشوای جامعه و یکی از ارکانی معرفی شد که برای انقلاب فرانسه که یازده سال پس از مرگش به وقوع پیوست، آماده کرد. شیوه انشاء ولتر ممتاز بود. هیچ کس روشن‌< rlm>تر، زیباتر و صحیح‌< rlm>تر از وی به زبان فرانسوی ننوشته است و نه تنها در نثر، بلکه در شعر نیز از ظرافت طبع برخوردار بود و هم‌< rlm>چنین به عنوان تراژدی‌< rlm>نویس بزرگ زمان شهرت داشت. ولتر در سال 1755م ساکن ژنو شد و از آن زمان به بعد، خانه او، کانون علم و ادب اروپا گردید. از ولتر آثار متعددی برجای مانده که فرهنگ فلسفی، تاریخ پتر کبیر، ساده دل و ژول سزار از آن جمله است. فرانسوا ولتر سرانجام در 30 مه 1778م به علت خستگی و کار زیاد در 84 سالگی درگذشت. او معتقد بود که بهترین کشور، کشوری است که در آن فقط قانون حکومت کند گرچه تصور می‌< rlm>کرد چنین کشوری وجود ندارد. هم‌< rlm>چنین این جمله از اوست. اگر خدا نباشد باید آن را اختراع کرد.